

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Институт за правне и друштвене науке

**ПРАВНИ СИСТЕМ СРБИЈЕ И
СТАНДАРДИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И
САВЕТА ЕВРОПЕ**

Књига IV

ПРИРЕДИО:
Проф. др Станко Бејатовић

Крагујевац
2009.

ПРЕДГОВОР

ПРАВНИ СИСТЕМ СРБИЈЕ И СТАНДАРДИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И САВЕТА ЕВРОПЕ

ИЗДАВАЧ: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу
Институт за правне и друштвене науке
Јована Цвијића 1, 34000 Крагујевац
телефон: (034) 306 513, 306 504
телефакс: (034) 306 540
е-пошта: faculty@jura.kg.ac.yu
institut@jura.kg.ac.yu
веб: <http://institut.jura.kg.ac.yu>

РЕЦЕНЗЕНТИ: Проф. др Снежана Соковић
Проф. др Ивана Симовић-Хибер

ЗА ИЗДАВАЧА: Проф. др Миодраг Мишовић

ПРИРЕДИО: Проф. др Станко Бејатовић

ШТАМПА: Правни факултет Крагујевац
ТИРАЖ: 200 примерака

ISBN 978-86 - 7623 - 010 - 5

Штампанье Зборника подржало Министарство науке и технолошког
развоја Републике Србије

Једна од особености стања правног система Републике Србије, у времену
чији смо савременици, јесте и рад на окончању његове реформе. О разлозима
овог посла, као и разлозима његовог што квалитетнијег окончања, сувишно је
говорити. Све је већ поодавно кристалино јасно. Међутим, и поред тога треба,
и овом приликом, још једном истаћи чињеницу која мора бити стално
присутна у раду на окончању реформе правног система Републике Србије.
Она је резултат једног од садашњих приоритета наше државе као целине, а то
је њено пуноправно чланство у Европској унији. Један од незаобилазних
услова који мора да буде испуњен ако хоћемо (а морамо) да стигнемо до тог
циља је потпуно усаглашавање нашег правног система са правним системом
Европске уније израженим, пре свега, у општеприхваћеним правним
стандардима исте, као и општеприхваћеним правним стандардима Савета
Европе. Управо имајући у виду овакав значај испуњења овог услова како за
државу као целину тако и за све њене субјекте (грађане и правна лица) сасвим
је нормално да ова проблематика представља приоритет у деловању не само
најзначајнијих владиних и невладиних асоцијација и других правних
субјеката већ и сваког њеног грађанина. Полазећи од овог, а у жељи да дамо
што већи допринос процесу усаглашавања правног система Републике Србије
са општеприхваћеним правним стандардима Европске уније и Савета Европе,
а тиме и да дамо свој допринос испуњености услова за наше пуноправно
чланство у заједници којој смо суштински увек припадали, већ четврту
годину интензивно радимо на научно - истраживачком пројекту који треба да
да одговор на два кључна питања текућег процеса усаглашавања нашег
правног система са општеприхваћеним правним стандардима Европске уније
и Савета Европе. Прво питање се тиче анализе досадашњег степена
усаглашености правног система Републике Србије са овим стандардима, а
друго давање предлога за постизање потпуног степена хармонизације правног
система Републике Србије са стандардима који представљају предмет анализе
у раду на овом пројекту. И управо захваљујући овом раду, након четири
године изучавања ове проблематике, дошли смо до нових резултата рада како
по питању утврђивања степена усаглашености тако и по питању путева и
начина потпуне хармонизације правног система Републике Србије са
општеприхваћеним правним стандардима Европске Уније и Савета Европе, и
које ћинимо, путем овог (четвртог по реду) зборника радова доступним нашој
стручној и не само стручној јавности.

Презентујући постигнуте резултате у раду на овом пројекту нашој
стручној, и не само стручној, јавности дубоко смо убеђени, а то нам је и
највећа жеља, да ће радови који се објављују у овом зборнику а који су
резултат рада на истоименом научно-истраживачком пројекту бити од не

ПРИВАТИЗАЦИЈА ПОРЕКЛА - Уговорно регулисање порекла детета према родитељима -

Увод

Крајем 20. века породица се свуда у Европи, па и код нас, изменила што је неминовно довело и до промене правила породичног права којима се то све обликује. Под утицајем многих фактора нестала је традиционална породица заснована искључиво на браку и ауторитету мушкарца, а појавила се нова породица заснована на сродству и равноправности њених чланова. Потврђивање аутономије индивидуе, либерализација понашања и обичаја, доводи до дубоких промена у функционисању породице. Право мора да прати и организује ту нову породицу засновану на равноправности мајке и оца у вршењу родитељског права, равноправности деце без обзира да ли су рођена у браку, ван брака или усвојена. Као начин уређења тих односа, али и модел решавања конфликтних ситуација све се више јавља уговор, разговор, посредовање. Овај нови начин регулисања односа је мање погодан за оне чланове породице који су слабија страна, пре свега финансијски, и наравно за децу због њихове пословне неспособности што их спречава да у регулисању односа који их се тичу учествују директно. Правни режим који фаворизује уговор као начин уређења ових односа с тога мора имати механизме да ове негативне појаве спречи. То се постиже, с једне стране, позитивном дискриминацијом која постоји у корист слабије стране (најчешће жене), а с друге стране, контролом ових споразума од стране овлашћеног органа.

Контрактуализација

Упркос модерности савремене уговорне теорије, тек је крајем двадесетог века уговорно регулисање захватило традиционалне области резервисане за императивна правила законодавца. Права и обавезе нису више нужно уређени законом: могу бити и резултат уговора, најважнијег инструмента приватног права, што се може назвати контрактуализацијом или приватизацијом породичног права.¹ Ова контрактуализација захвата све области друштвеног

¹ О овом више: З. Поњавић, Ново породично право – процес приватизације

